

สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ.2552

สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ.2552

พิมพ์ครั้งที่ 1 ตุลาคม 2553 จำนวน 1,000 เล่ม
เลขมาตรฐานสากล 978-616-7192-58-1

ที่ปรึกษา

นพ.บรรลุ ศิริพานิช
ศ.นพ.สุทธิชัย จิตะพันธ์กุล

บรรณาธิการ

นพ.สมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์

กองบรรณาธิการ

พญ.ลัดดา ดำริการเลิศ
นางสาววริษฐา แก้วเกตุ
นางสาวจุฑารัตน์ ทนน์ไชย
นางสาวสุชาดา เรืองศิริ
นางสาวณัฐกานต์ อัสวแก้วฟ้า

สนับสนุนโดย

คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ
กองทุนผู้สูงอายุ

จัดพิมพ์และเผยแพร่โดย

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.)
อาคาร 6 ชั้น 2 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ถนนกรุงเกษม แขวงมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100
(สำนักงานประสานงาน) 1168 ซอยพหลโยธิน 22 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02-511-4963 โทรสาร 02-511-4962
Website <http://www.thaitgri.org>

ภาพประกอบ

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.)

รูปเล่ม

วัฒนสินธุ์ สุวรรตนานนท์, จริญญาศักดิ์ สายชู

พิมพ์ที่

บริษัท ทีคิวพี จำกัด โทร. 02 212 5981 โทรสาร 02 932 5644

คำนำ

เอกสารฉบับนี้ เป็นรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทยประจำปี พ.ศ.2552 ซึ่งเป็นฉบับที่ 4 ที่มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) ได้จัดทำโดยการมอบหมายจากคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ (กผส.) เพื่อรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทยปี พ.ศ.2552 ต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นหน้าที่ของ กผส. ที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ มาตรา 9(10) ให้ กผส.เสนอรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุ ต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

จากประสบการณ์ที่ทำรายงานนี้มาถึง 4 ครั้ง เราทราบว่า บางครั้งข้อมูลบางข้อมูลชั่วระยะเวลา 1 ปี ที่ผ่านไปยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก แต่จำเป็นต้องแสดงไว้เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับผู้ที่ต้องการทราบว่าสถานการณ์เกี่ยวกับผู้สูงอายุไทยในปีนั้นๆเป็นอย่างไร? ดังนั้นเค้าโครงของรายงานจึงเปลี่ยนแปลงไม่มาก แต่สำหรับเนื้อหาบางเรื่องที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเกิดขึ้นใหม่ รายงานนี้ได้พยายามให้ตกหล่นไปอย่างแน่นอน

มีบางเรื่องที่มีข้อมูลไม่สามารถหาได้จากแหล่งเดียว จำเป็นต้องตั้งคณะขึ้นศึกษาวิจัย มส.ผส.ก็ได้ดำเนินการซึ่งจำเป็นต้องใช้เวลาและงบประมาณ ซึ่งคิดว่าจะได้รายงานละเอียดในปีต่อไป

ในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดทำรายงาน ผมขอขอบคุณคณะทำงานผู้เกี่ยวข้อง และหน่วยงานต่างๆ ที่ร่วมกันทำงาน ทำให้รายงานนี้สำเร็จได้ด้วยดี และขอขอบคุณคณะกรรมการกองทุนผู้สูงอายุที่สนับสนุนงบประมาณอย่างสมเหตุสมผล

นายแพทย์บรรลุ ศิริพานิช

ประธานมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย

สารบัญ

คำนำ

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1

1. ประชากรสูงอายุไทย

7

- 1.1 ขนาดและแนวโน้มของประชากรสูงอายุ พ.ศ.2503-2573 8
- 1.2 โครงสร้างทางอายุและเพศของประชากรสูงอายุ 10
- 1.3 กระบวนการทางประชากรที่นำไปสู่การสูงอายุทางประชากร 11
 - 1.3.1 การลดลงของภาวะเจริญพันธุ์ 11
 - 1.3.2 การลดลงของภาวะการตาย 12
- 1.4 ประชากรอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป พ.ศ.2552 (ตามทะเบียนราษฎร) 14
 - 1.4.1 จำนวนและร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป พ.ศ.2547, 2549 และ พ.ศ.2552 14
 - 1.4.2 การกระจายตัวเชิงพื้นที่ของประชากรอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป 15
 - 1.4.3 คุณลักษณะของประชากรอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป 18
- 1.5 ประชากรอายุตั้งแต่ 100 ปีขึ้นไป พ.ศ.2552 (ตามทะเบียนราษฎร) 19
 - 1.5.1 จำนวนและร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 100 ปีขึ้นไป พ.ศ.2547, 2549 และ พ.ศ.2552 20
 - 1.5.2 การกระจายตัวเชิงพื้นที่ของประชากรอายุตั้งแต่ 100 ปีขึ้นไป 21
 - 1.5.3 คุณลักษณะของประชากรอายุตั้งแต่ 100 ปีขึ้นไป 23

2. สถานการณ์ทางด้านสุขภาพผู้สูงอายุ

27

- 2.1 ภาวะสุขภาพผู้สูงอายุ 28
 - 2.1.1 ปัญหา/โรคที่เกิดจากความเสื่อมถอยของอวัยวะต่างๆ 31
 - 2.1.2 ความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรม 35
 - 2.1.3 การหกล้ม 41
- 2.2 ข้อมูลผู้สูงอายุโรคเอดส์ 44
- 2.3 การเจ็บป่วยและการรับบริการทางสุขภาพ 45
 - 2.3.1 การเจ็บป่วย 45
 - 2.3.2 การรับบริการทางสุขภาพ 47

2.4	พฤติกรรมสุขภาพผู้สูงอายุ	53
2.4.1	การบริโภคอาหาร	53
2.4.2	การบริโภคบุหรี่ สุรา/เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์	56
2.4.3	กิจกรรมทางกายและการออกกำลังกาย	59
2.5	การเข้าถึงและการใช้บริการรักษาพยาบาลกลุ่มผู้สูงอายุ	61
2.5.1	สัดส่วนผู้สูงอายุจำแนกรายกองทุน	61
2.5.2	อัตราการให้บริการผู้ป่วยใน	62
2.5.3	ประเภทของการเจ็บป่วยในการให้บริการผู้ป่วยใน	63
2.5.4	ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยในจำแนกตามกลุ่มอายุ	63
3.	การดูแลและสวัสดิการผู้สูงอายุ	68
3.1	การดำเนินงานในระดับนโยบายด้านการดูแลและสวัสดิการผู้สูงอายุ	68
3.1.1	การดำเนินงานคณะกรรมการผู้สูงอายุระดับชาติ (กผส.)	68
3.2	การจัดสวัสดิการ หลักประกันและการช่วยเหลือด้านรายได้สำหรับผู้สูงอายุ	70
3.2.1	การจัดสวัสดิการด้านรายได้สำหรับผู้สูงอายุ	70
3.3	การดูแลสุขภาพและสังคมที่บ้านและชุมชน	77
3.3.1	การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุที่บ้าน (Home Health Care)	77
3.3.2	วัดส่งเสริมสุขภาพ	77
3.3.3	การดูแลสุขภาพจิตผู้สูงอายุในชุมชน	78
3.3.4	การดูแลที่บ้านสำหรับผู้สูงอายุกลุ่มพึ่งพา	78
3.4	การส่งเสริมอาสาสมัครให้การดูแลผู้สูงอายุที่บ้านและชุมชน	79
3.4.1	อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อผส.)	79
3.4.2	อาสาสมัคร “เพื่อนช่วยเพื่อน”	79
3.5	การมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุ	80
3.5.1	ศูนย์อเนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน	80
3.5.2	ศูนย์บริการทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุติดเตียง	81
3.6	การส่งเสริมให้มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน	81
3.7	การดูแลผู้สูงอายุในสถาบัน	82
3.8	การดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในกระบวนการยุติธรรม	84
3.9	ภาพรวมการดำเนินงานด้านการดูแลและสวัสดิการผู้สูงอายุ	86

4. การทำงาน รายได้ และการออมของผู้สูงอายุ	92
4.1 ภาวะการทำงาน	92
4.2 กิจกรรมทางเศรษฐกิจ	95
4.3 สถานภาพการทำงาน	97
4.4 รายได้และชั่วโมงการทำงาน	99
4.5 การทำงานนอกระบบ	102
4.6 การได้รับบาดเจ็บ หรืออุบัติเหตุจากการทำงาน	103
4.7 ระดับของการบาดเจ็บ/อุบัติเหตุที่ได้รับ และการใช้สวัสดิการรักษายาบาล	104
4.8 การมีปัญหากจากการทำงานนอกระบบ	105
4.9 การคุ้มครอง การส่งเสริมคุณภาพชีวิต การออมและการส่งเสริมสนับสนุนผู้สูงอายุ ในการประกอบอาชีพ และฝึกอาชีพที่เหมาะสม	108
4.10 สถานการณ์รายได้และการออมของประเทศ	110
4.11 กองทุนการออมแห่งชาติ	111
5. การเข้าถึงข้อมูล การศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต	116
5.1 การศึกษาตามอัธยาศัยและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของผู้สูงอายุ	117
5.1.1 ช่องทางสื่อ และแหล่งเรียนรู้	118
5.2 รูปแบบการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ	119
5.2.1 การศึกษาเรียนรู้กระบวนการชราภาพตั้งแต่วัยเยาว์	119
5.2.2 การศึกษานอกระบบขั้นพื้นฐานของผู้สูงอายุ	120
5.2.3 การศึกษาในระดับอุดมศึกษาของผู้สูงอายุ	120
5.2.4 การศึกษาต่อเนื่อง (หลักสูตรระยะสั้น) สำหรับผู้สูงอายุ	122
6. ศักยภาพของผู้สูงอายุ	126
6.1 ศักยภาพผู้สูงอายุด้านการประกอบอาชีพและเพิ่มรายได้	127
6.1.1 ด้านการประกอบอาชีพ	127
6.1.2 ด้านการสร้างรายได้	129
6.2 ศักยภาพผู้สูงอายุด้านการพัฒนาตนเองและกลุ่ม	130
6.3 การได้รับการยกย่องเชิดชูจากสังคม	132
6.3.1 การได้รับการประกาศสดุดีเกียรติคุณเป็นผู้สูงอายุแห่งชาติ	132
6.3.2 การได้รับการประกาศเกียรติคุณและการได้รับรางวัลต่างๆ	132

6.4 ศักยภาพด้านการอนุรักษ์และการถ่ายทอดภูมิปัญญา	135
6.4.1 โครงการคลังปัญญาผู้สูงอายุ	135
6.4.2 ธรรมนูญปัญญาไทย	135
6.4.3 วุฒิสภาธนาคารสมอง	135
6.4.4 อาจารย์วัยเกษียณในสถาบันอุดมศึกษา	136
6.4.5 โครงการถ่ายทอดงานศิลป์กับศิลปินแห่งชาติ	136
7. สถานการณ์เด่นผู้สูงอายุ ปี พ.ศ. 2552	138
7.1 ผู้สูงอายุแห่งชาติ ประจำปี 2552: ท่านผู้หญิงพูนทรัพย์ นพวงศ์	138
7.2 ข้อมูลการปรับแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545-2564)	141
7.3 การดูแลผู้สูงอายุระยะยาว จาก...มติสมัชชาผู้สูงอายุ...สู่ มติสมัชชาสุขภาพ	145
7.4 สถานการณ์ผู้สูงอายุในรอบปี พ.ศ. 2552 จากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์	153
7.4.1 ประเพณีข้าว และสถานการณ์ผู้สูงอายุ	154
7.4.2 แหล่งที่มาของข้าวผู้สูงอายุ	164
8. ทำเนียบงานวิจัยด้านผู้สูงอายุ ปี 2552	166
ภาคผนวก	177

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1.1	จำนวนและร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ตามข้อมูลทะเบียนราษฎร ปี พ.ศ.2546, 2549 และ พ.ศ.2552	14
ตารางที่ 1.2	จังหวัดที่มีประชากรรวม จำนวนประชากรอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป และร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป สูงสุดเป็น 3 อันดับแรกของประเทศไทยไม่นับกรุงเทพมหานคร ตามข้อมูลทะเบียนราษฎรปี พ.ศ.2546, 2549 และ พ.ศ.2552	16
ตารางที่ 1.3	จังหวัดที่มีประชากรรวม จำนวนประชากรอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป และร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ต่ำสุดเป็น 3 อันดับแรก ของประเทศไทยไม่นับกรุงเทพมหานคร ตามข้อมูลทะเบียนราษฎร ปี พ.ศ.2546, 2549 และ พ.ศ.2552	18
ตารางที่ 1.4	คุณลักษณะของประชากรอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป พ.ศ.2546, 2549 และ พ.ศ.2552	19
ตารางที่ 1.5	จำนวนและร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 100 ปีขึ้นไปตามข้อมูล ทะเบียนราษฎร ปี พ.ศ.2546, 2549 และ พ.ศ.2552	20
ตารางที่ 1.6	จังหวัดที่มีจำนวนประชากรอายุตั้งแต่ 100 ปีขึ้นไป และร้อยละของประชากร อายุตั้งแต่ 100 ปีขึ้นไป สูงสุดเป็น 3 อันดับแรกของประเทศไทยไม่นับ กรุงเทพมหานคร ตามข้อมูลทะเบียนราษฎรปี พ.ศ.2546, 2549 และ พ.ศ.2552	22
ตารางที่ 1.7	จังหวัดที่มีจำนวนประชากรอายุตั้งแต่ 100 ปีขึ้นไป และร้อยละของประชากร อายุตั้งแต่ 100 ปีขึ้นไป ต่ำสุดเป็น 3 อันดับแรกของประเทศไทยไม่นับ กรุงเทพมหานคร ตามข้อมูลทะเบียนราษฎรปี พ.ศ.2546, 2549 และ พ.ศ.2552	23
ตารางที่ 1.8	คุณลักษณะของประชากรอายุตั้งแต่ 100 ปีขึ้นไป พ.ศ.2546, 2549 และ พ.ศ.2552	24
ตารางที่ 2.1	ร้อยละของผู้สูงอายุที่ป่วยหรือรู้สึกไม่สบายระหว่าง 1 เดือนก่อนวันสัมภาษณ์ จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	45
ตารางที่ 2.2	ร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับอุบัติเหตุหรือถูกทำร้ายร่างกายระหว่าง 1 เดือน ก่อนวันสัมภาษณ์จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	46
ตารางที่ 2.3	ร้อยละของสาเหตุการได้รับอุบัติเหตุหรือถูกทำร้ายร่างกายครั้งสุดท้าย ของผู้สูงอายุ 3 ลำดับแรกจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	46
ตารางที่ 2.4	ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีโรคเรื้อรัง/โรคประจำตัวจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	47

ตารางที่ 2.5	ร้อยละของผู้สูงอายุที่ไปรับบริการทางการแพทย์เนื่องจากโรคเรื้อรัง/ โรคประจำตัวระหว่าง 1 เดือนก่อนวันสัมภาษณ์จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	48
ตารางที่ 2.6	ร้อยละของสาเหตุที่ผู้สูงอายุเจ็บป่วยครั้งสุดท้ายจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	48
ตารางที่ 2.7	ร้อยละของผู้สูงอายุที่หยุดทำกิจวัตรประจำวันเนื่องจากการเจ็บป่วยครั้งสุดท้าย จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	49
ตารางที่ 2.8	ร้อยละของบริการสุขภาพนอกเหนือการเจ็บป่วยของผู้สูงอายุ จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	49
ตารางที่ 2.9	ร้อยละของผู้สูงอายุที่เข้าพักรักษาตัวในสถานพยาบาล (ผู้ป่วยใน) ระหว่าง 12 เดือนก่อนวันสัมภาษณ์จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	49
ตารางที่ 2.10	ร้อยละของสาเหตุที่ผู้สูงอายุเข้าพักรักษาตัวในสถานพยาบาล (ผู้ป่วยใน) ครั้งสุดท้ายจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	49
ตารางที่ 2.11	ร้อยละของผู้สูงอายุที่รับบริการทันตกรรมระหว่าง 12 เดือนก่อนวันสัมภาษณ์ จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	51
ตารางที่ 2.12	ร้อยละของสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลของผู้สูงอายุจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	53
ตารางที่ 2.13	ร้อยละของความเห็นในการรับประทานอาหารที่ร่างกายต้องการของผู้สูงอายุ	55
ตารางที่ 2.14	ร้อยละของความเห็นในการรับประทานอาหารที่เสี่ยงต่อสุขภาพของผู้สูงอายุ	55
ตารางที่ 2.15	อายุเฉลี่ยของผู้สูงอายุที่เริ่มสูบบุหรี่จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	57
ตารางที่ 2.16	จำนวนบุหรี่เฉลี่ย (มวน) ที่สูบต่อวันในผู้สูงอายุที่สูบเป็นประจำ จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	57
ตารางที่ 2.17	อายุเฉลี่ยของผู้สูงอายุที่เริ่มดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ	59
ตารางที่ 2.18	สัดส่วนผู้สูงอายุภายใต้ระบบประกันสุขภาพ	61
ตารางที่ 2.19	ประเภทการเจ็บป่วยอันเป็นสาเหตุการนอนโรงพยาบาลของผู้สูงอายุ ปี 2552	63
ตารางที่ 3.1	ข้อมูลกองทุนสวัสดิการชุมชน.	72
ตารางที่ 3.2	จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพและจำนวนงบประมาณ	73
ตารางที่ 3.3	การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ปีงบประมาณ 2552 จำแนกตามรายได้	74
ตารางที่ 3.4	จำนวนโครงการและการกั๊ยืมที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนผู้สูงอายุ	75
ตารางที่ 3.5	จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับความช่วยเหลือที่พักอาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม	76
ตารางที่ 3.6	จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับความช่วยเหลือด้านค่าจัดการศพ	77
ตารางที่ 3.7	จำนวนอาสาสมัครและผู้สูงอายุที่ได้รับการดูแล	79
ตารางที่ 3.8	การดำเนินโครงการ “เพื่อนช่วยเพื่อน” ในปี พ.ศ.2551-2552	80

ตารางที่ 3.9	จำนวนผู้ต้องขังสูงอายุและเรือนจำ/ทัณฑสถานเพื่อดำเนินการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและพัฒนาผู้ต้องขังสูงอายุ	85
ตารางที่ 3.10	บริการคลินิกยุติธรรมทั่วประเทศ	85
ตารางที่ 4.1	ร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามภาวะการทำงาน พ.ศ.2547-2552	94
ตารางที่ 4.2	ร้อยละของผู้สูงอายุที่ทำงาน จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ พ.ศ.2547-2552	96
ตารางที่ 4.3	ร้อยละของผู้สูงอายุที่ทำงาน จำแนกตามสถานภาพการทำงาน พ.ศ.2547-2552	98
ตารางที่ 4.4	จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ทำงาน จำแนกตามรายได้และชั่วโมงการทำงานเฉลี่ย พ.ศ.2547-2552	100
ตารางที่ 4.5	จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ทำงาน จำแนกตามประเภทแรงงานและเพศ พ.ศ.2550-2552	102
ตารางที่ 4.6	ร้อยละของผู้สูงอายุที่ทำงานนอกระบบ จำแนกตามการได้รับบาดเจ็บหรืออุบัติเหตุจากการทำงาน ลักษณะการบาดเจ็บ และเพศ พ.ศ.2550-2552	103
ตารางที่ 4.7	ร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับบาดเจ็บ/อุบัติเหตุจากการทำงานนอกระบบ จำแนกตามระดับความรุนแรงของการได้รับบาดเจ็บ/อุบัติเหตุ และเพศ พ.ศ.2550-2552	104
ตารางที่ 4.8	ร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับบาดเจ็บ/อุบัติเหตุจากการทำงานนอกระบบ จำแนกตามการใช้สวัสดิการการรักษาพยาบาลกรณีเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลและเพศ พ.ศ.2550-2552	105
ตารางที่ 4.9	ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีปัญหาจากการทำงาน จำแนกตามประเภทของปัญหา และเพศ พ.ศ.2550-2552	106
ตารางที่ 4.10	ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีปัญหาจากสิ่งแวดล้อมในการทำงาน จำแนกตามประเภทของปัญหา และเพศ พ.ศ.2550-2552	107
ตารางที่ 4.11	ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีปัญหาความไม่ปลอดภัยในการทำงาน จำแนกตามที่มาของปัญหาและเพศ พ.ศ.2550-2552	108
ตารางที่ 4.12	การคุ้มครอง การส่งเสริมและการสนับสนุนผู้สูงอายุในการประกอบอาชีพ และฝึกอาชีพที่เหมาะสม พ.ศ.2550-2552	109
ตารางที่ 4.13	รายได้และการออมของประเทศ	110
ตารางที่ 4.14	แสดงประมาณการประชากรไทย	112
ตารางที่ 5.1	จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่เข้ารับการศึกษิตตามอัธยาศัย จำแนกตามรายภาค ปีงบประมาณ 2550-2552	118
ตารางที่ 5.2	จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่เข้าศึกษานอกระบบขั้นพื้นฐาน ในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา จำแนกตามรายภาค ปีงบประมาณ 2550-2552	120

ตารางที่ 5.3	จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามปีการศึกษา 2549 – 2552* และระดับการศึกษา	121
ตารางที่ 5.4	จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา จำแนกตามกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ในปีการศึกษา 2552	121
ตารางที่ 5.5	จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่เข้ารับการศึกษาคู่ต่อเนื่อง (หลักสูตรระยะสั้น) จำแนกตามประเภทของกิจกรรม ปีงบประมาณ 2549-2552	123
ตารางที่ 5.6	สรุปข้อมูลผลการจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สำหรับผู้สูงอายุ จำแนกรายภาค ปีงบประมาณ 2552	124
ตารางที่ 6.1	จำนวนเงินที่ผู้สูงอายุกู้ยืมจากกองทุนผู้สูงอายุ ปีงบประมาณ 2552	127
ตารางที่ 6.2	ลักษณะอาชีพที่ผู้สูงอายุกู้ยืมเงินไปดำเนินการ	128
ตารางที่ 6.3	ลักษณะอาชีพที่ผู้สูงอายุกู้ยืมเงินเป็นรายกลุ่ม	129
ตารางที่ 6.4	จำนวนชมรมผู้สูงอายุในเครือข่ายของสมาคมสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ	130
ตารางที่ 6.5	ประเภทของกิจกรรม และจำนวนเงินที่ได้รับการอนุมัติจากกองทุนผู้สูงอายุ	131
ตารางที่ 7.1	จำนวนมาตรการหลักและมาตรการย่อย และดัชนีวัดความก้าวหน้าของการ ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของแผนผู้สูงอายุฯ ฉบับเดิม (ก่อนปรับ) และฉบับปรับปรุง (หลังปรับ)	143

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 1.1	จำนวน(ต่อ 1,000 คน) และร้อยละประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป พ.ศ.2503-2573	9
แผนภูมิที่ 1.2	โครงสร้างทางอายุและเพศของประชากรอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป	11
แผนภูมิที่ 1.3	อัตราเจริญพันธุ์รวมของประเทศไทย พ.ศ.2503-2573	12
แผนภูมิที่ 1.4	ประมาณการอายุคาดหวังที่พึงพาตนเองได้ที่อายุ 60 ปี จำแนกตามเพศสำหรับประเทศไทย	13
แผนภูมิที่ 1.5	สัดส่วนประชากรสูงอายุรายจังหวัด ปี พ.ศ.2552	17
แผนภูมิที่ 2.1	ร้อยละของผู้สูงอายุในการประเมินสุขภาพโดยรวมของตนเอง	29
แผนภูมิที่ 2.2	ร้อยละของผู้สูงอายุที่ประเมินภาวะสุขภาพโดยรวมของตนเองจำแนกตามเพศ	30
แผนภูมิที่ 2.3	ร้อยละของผู้สูงอายุที่ประเมินภาวะสุขภาพโดยรวมของตนเองจำแนกตามกลุ่มอายุ	30
แผนภูมิที่ 2.4	ร้อยละของผู้สูงอายุที่ประเมินภาวะสุขภาพโดยรวมของตนเองจำแนกตามปี พ.ศ.	31
แผนภูมิที่ 2.5	ร้อยละของผู้สูงอายุที่เป็นต้อกระจกจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	32
แผนภูมิที่ 2.6	ร้อยละของผู้สูงอายุที่เป็นต้อกระจกจำแนกตามเพศและเขตการปกครอง	32
แผนภูมิที่ 2.7	ร้อยละของผู้สูงอายุที่เป็นต้อกระจกจำแนกตามเพศและภาค	32
แผนภูมิที่ 2.8	ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีปัญหาการได้ยินจำแนกตามเพศ	33
แผนภูมิที่ 2.9	ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีปัญหาการได้ยินจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	33
แผนภูมิที่ 2.10	ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีฟันไม่ครบ 20 ซี่จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	34
แผนภูมิที่ 2.11	ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีฟันไม่ครบ 20 ซี่ที่ได้รับการใส่ฟันทดแทน จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	34
แผนภูมิที่ 2.12	ร้อยละของผู้สูงอายุที่สามารถทำกิจกรรมพื้นฐานประจำวัน (ADL)	36
แผนภูมิที่ 2.13	ร้อยละของความสามารถในการกลืนปัสสาวะ/อุจจาระของผู้สูงอายุ	36
แผนภูมิที่ 2.14	ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีความจำกัดในการทำกิจกรรมพื้นฐานประจำวัน จำแนกตามกลุ่มอายุ	37
แผนภูมิที่ 2.15	ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีความจำกัดในการทำกิจกรรมพื้นฐานประจำวัน จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	37
แผนภูมิที่ 2.16	ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีความจำกัดในการทำกิจกรรมพื้นฐานประจำวัน จำแนกตามเพศและเขตการปกครอง	38

แผนภูมิที่ 2.17	ร้อยละของผู้สูงอายุที่สามารถทำกิจกรรมที่ซับซ้อน (IADL)	39
แผนภูมิที่ 2.18	ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีความจำกัดในการทำกิจกรรมที่ซับซ้อนจำแนกตามกลุ่มอายุ	39
แผนภูมิที่ 2.19	ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีความจำกัดในการทำกิจกรรมที่ซับซ้อนจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	40
แผนภูมิที่ 2.20	ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีความจำกัดในการทำกิจกรรมที่ซับซ้อนจำแนกตามเพศและเขตการปกครอง	40
แผนภูมิที่ 2.21	ร้อยละของการหกล้มใน 6 เดือนที่ผ่านมาของผู้สูงอายุจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	41
แผนภูมิที่ 2.22	จำนวนครั้งที่หกล้มใน 6 เดือนที่ผ่านมาของผู้สูงอายุจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	42
แผนภูมิที่ 2.23	ร้อยละของสถานที่ที่ผู้สูงอายุหกล้มใน 6 เดือนที่ผ่านมาจำแนกตามเพศ	42
แผนภูมิที่ 2.24	ร้อยละของสถานที่ที่ผู้สูงอายุหกล้มใน 6 เดือนที่ผ่านมาจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	42
แผนภูมิที่ 2.25	ร้อยละของสถานที่นอกบริเวณบ้านที่ผู้สูงอายุหกล้มใน 6 เดือนที่ผ่านมา	43
แผนภูมิที่ 2.26	ร้อยละของสาเหตุการหกล้มที่ผู้สูงอายุหกล้มใน 6 เดือนที่ผ่านมา	43
แผนภูมิที่ 2.27	จำนวนผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคเอดส์รายใหม่จำแนกตามเพศ และปี พ.ศ.	44
แผนภูมิที่ 2.28	จำนวนผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคเอดส์เสียชีวิตจำแนกตามเพศ และปี พ.ศ.	44
แผนภูมิที่ 2.29	ร้อยละของโรคหรืออาการที่ป่วยครั้งสุดท้ายของผู้สูงอายุ 5 ลำดับแรก	46
แผนภูมิที่ 2.30	ร้อยละของโรคเรื้อรัง/ประจำตัวที่ผู้สูงอายุเป็น 3 ลำดับแรกจำแนกตามปีพ.ศ.	47
แผนภูมิที่ 2.31	ร้อยละของสถานพยาบาลที่ผู้สูงอายุเข้าพักรักษาตัว (ผู้ป่วยใน) ครั้งสุดท้ายจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	50
แผนภูมิที่ 2.32	ร้อยละของสาเหตุที่ผู้สูงอายุเลือกสถานพยาบาลเข้าพักรักษาตัว (ผู้ป่วยใน) ครั้งสุดท้าย	50
แผนภูมิที่ 2.33	ร้อยละของวันนอนที่ผู้สูงอายุเข้าพักรักษาตัวในสถานพยาบาล (ผู้ป่วยใน) ครั้งสุดท้าย 3 ลำดับแรกจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	51
แผนภูมิที่ 2.34	ร้อยละของสถานพยาบาลที่ผู้สูงอายุรับบริการทันตกรรมครั้งสุดท้ายจำแนกตามเพศ	52
แผนภูมิที่ 2.35	ร้อยละของบริการทันตกรรมที่ผู้สูงอายุรับบริการครั้งสุดท้ายจำแนกตามเพศ	52
แผนภูมิที่ 2.36	ร้อยละของการบริโภคอาหารมื้อหลักของผู้สูงอายุ	54
แผนภูมิที่ 2.37	ร้อยละของรสชาติอาหารที่ผู้สูงอายุบริโภค	54
แผนภูมิที่ 2.38	ร้อยละของสาเหตุที่ผู้สูงอายุบริโภคอาหารระหว่างมื้อ	55
แผนภูมิที่ 2.39	ร้อยละของผู้สูงอายุที่สูบบุหรี่จำแนกตามกลุ่มอายุ	56
แผนภูมิที่ 2.40	ร้อยละของผู้สูงอายุที่สูบบุหรี่จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	57

แผนภูมิที่ 2.41	ร้อยละของผู้สูงอายุที่เคยดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ใน 12 เดือนที่ผ่านมา จำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	58
แผนภูมิที่ 2.42	ร้อยละของระดับกิจกรรมทางกายในผู้สูงอายุจำแนกตามกลุ่มอายุ	59
แผนภูมิที่ 2.43	ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีกิจกรรมทางกายไม่เพียงพอจำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ	60
แผนภูมิที่ 2.44	ร้อยละของผู้สูงอายุที่ออกกำลังกายไม่เพียงพอจำแนกตามเพศ ตามกลุ่มอายุ	60
แผนภูมิที่ 2.45	ร้อยละของประเภทการออกกำลังกายของผู้สูงอายุ 5 ลำดับแรก	61
แผนภูมิที่ 2.46	อัตราการใช้บริการรวมจำแนกตามกลุ่มอายุ ปีงบประมาณ 2549 – 2552	62
แผนภูมิที่ 2.47	อัตราการนอนโรงพยาบาลของผู้สูงอายุสิทธิหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า และสิทธิสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ ปีงบประมาณ 2552	62
แผนภูมิที่ 2.48	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักสัมพัทธ์กลุ่มวินิจฉัยโรคร่วมจำแนกตามกลุ่มอายุ ปีงบประมาณ 2549- 2552	64
แผนภูมิที่ 2.49	ค่าใช้จ่ายทั้งปีของผู้ที่เสียชีวิตและผู้ที่ยังมีชีวิตจำแนกตามกลุ่มอายุ (1 RW = 10,000 บาท)	65
แผนภูมิที่ 3.1	จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับการดูแลในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ	83
แผนภูมิที่ 3.2	จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับการดูแลในสถานสงเคราะห์คนชรา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	84
แผนภูมิที่ 4.1	ร้อยละการมีงานทำของผู้สูงอายุในรอบ 6 ปี (พ.ศ.2547-2552)	93
แผนภูมิที่ 4.2	ร้อยละการมีงานทำของผู้สูงอายุในรอบ 6 ปี (พ.ศ.2547-2552) จำแนกตามเพศ	95
แผนภูมิที่ 4.3	ร้อยละผู้สูงอายุที่ทำงาน จำแนกตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ในรอบ 6 ปี (พ.ศ.2547-2552)	97
แผนภูมิที่ 4.4	สถานภาพการทำงานของผู้สูงอายุ ในรอบ 6 ปี (พ.ศ.2547-2552)	99
แผนภูมิที่ 4.5	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้สูงอายุในรอบ 6 ปี จำแนกตามเพศ (พ.ศ.2547 – 2552)	101
แผนภูมิที่ 4.6	ชั่วโมงทำงานเฉลี่ยต่อสัปดาห์ของผู้สูงอายุในรอบ 6 ปี จำแนกตามเพศ (พ.ศ.2547 – 2552)	101
แผนภูมิที่ 7.1	ข่าวผู้สูงอายุในรอบปี พ.ศ.2552 จำแนกเป็นรายเดือน	153

